

SUUTARLA

Kyläkeskiviikko 17.4.2019 (Suutarla ja Vuoltee)

Suomen maatalousmuseo Sarka
lina Wahlström

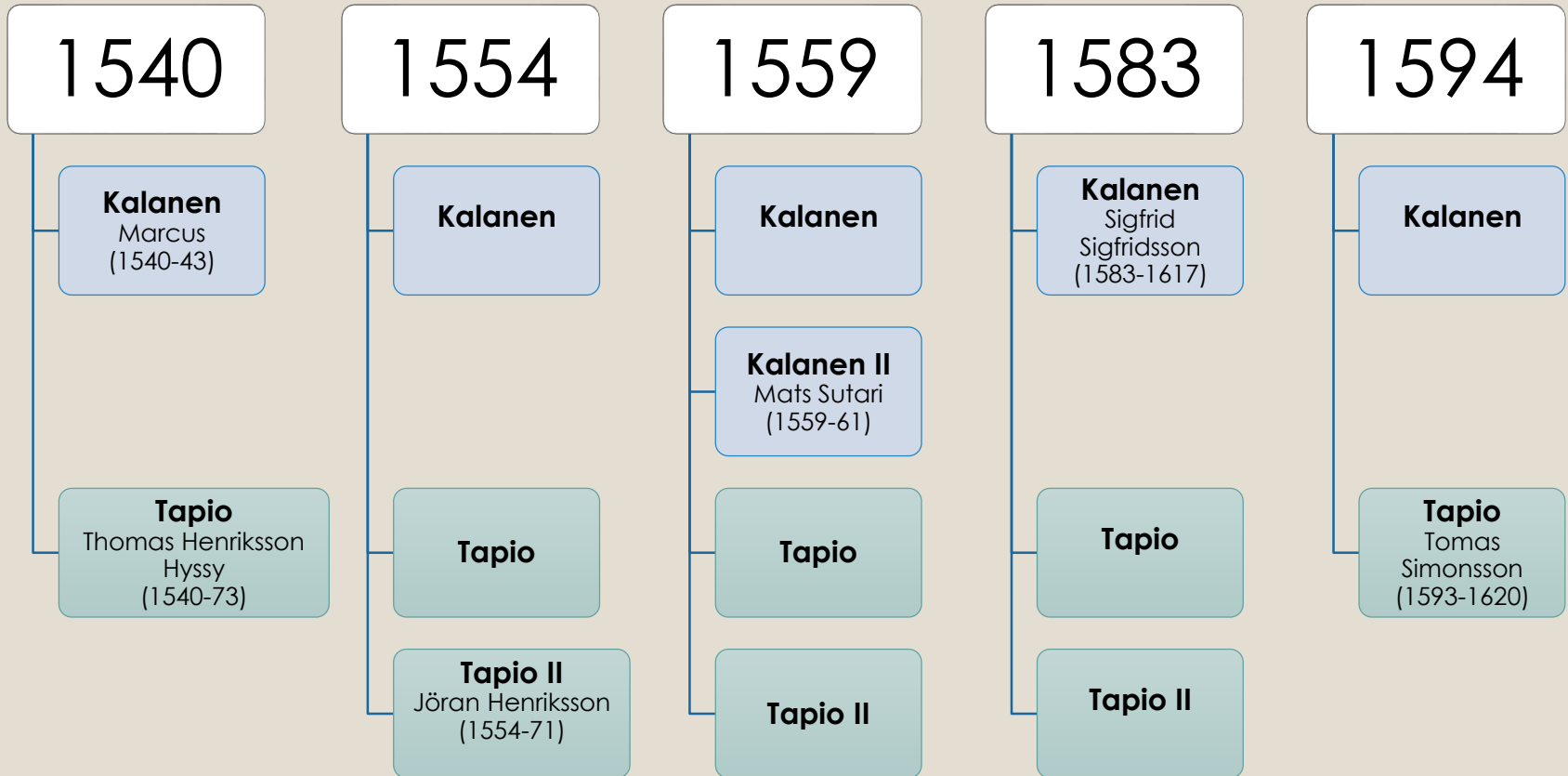
Suutarlan ja Vuolteen rajat nykykartalla

Suutarlan varhaisvaiheita

- Kylä mainitaan nimeltä jo keskiajan asiakirjoissa, ensimmäinen kirjallinen maininta on vuodelta 1472
- Keskiajalla kylässä oli suutari, josta kylän nimen arvellaan juontavan

Suutarlan varhaisvaiheita

Suutarla ennen isojakoa

Kalasen isäntiä

- 1618-31 Erik Sigfridsson
- 1634-50 Mats Bengtsson Pietilä
- 1651 Josef Bertilsson
- 1668-87 Mårten Mårtensson
- 1689-1704 Bengt Mårtensson
- 1709-3? Henrik Bengtsson
(edellisen poika)
- 173?-63 Anders Henriksson
(edellisen poika)
- 1763-99 Erik Jöransson Pietilä
(edellisen vävy)

Tapion isäntiä

- 1637-46 Jakob Knutsson
- 1647 Mårten Jakobsson
(edellisen poika)
- 1649 Jakob Knutsson (taas)
- 1669 Bertel Knutsson
- 1670-94 Hartwijck Knutsson
- 1689-93 Bengt Mattsson
- 1700-07 Mårten Grelsson Hunnas
- 1711-50 Sigfrid Jakobsson Putko
- 1751-57 Jöran Mattsson Järri
(edellisen vävy)
- 1758-86 Jakob Thomasson Seppä
- 1787-1805 Johan Jakobsson
(edellisen poika)

Suutarlan asukkaat 1749

Kalanen

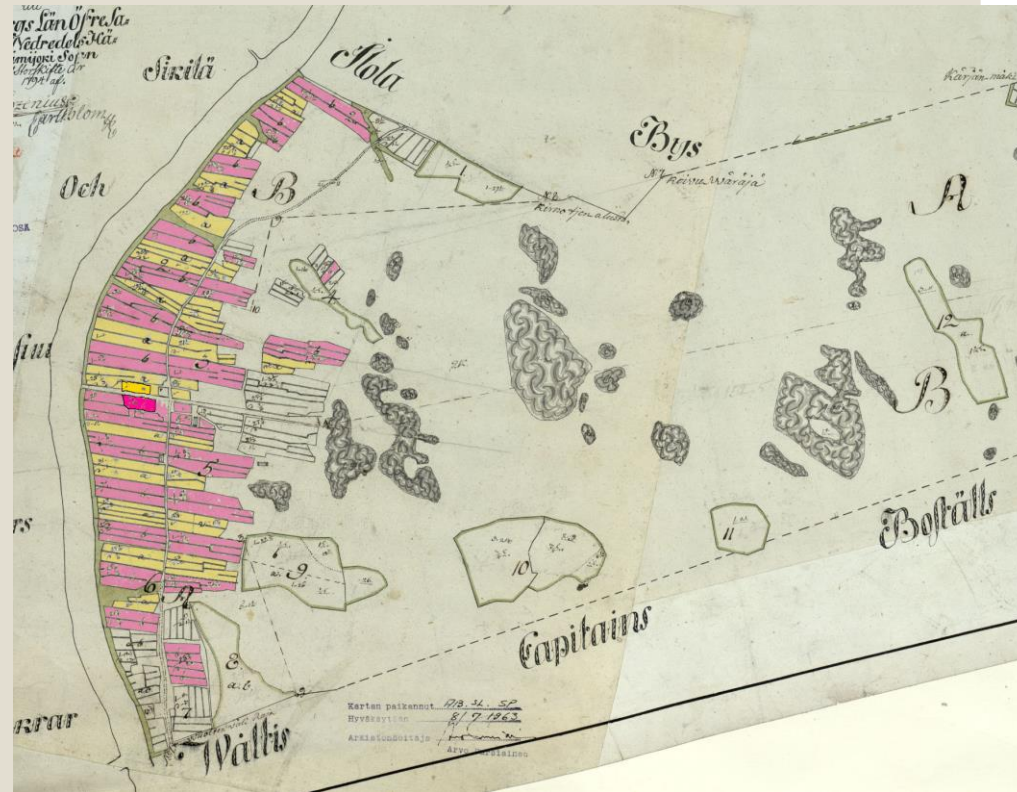
◦ Anders Henrichsson	40
◦ vaimo Elin Johansdotter	39
◦ Tytär Ewa Andersdotter	1
◦ Isännän äiti Kirstin Andersdotter	60
◦ Isännän veli Johan Henrichsson	32
◦ Veljen vaimo Maria Henricsdotter	22
◦ Maria Andersdotter	14
◦ Kirstin Jacobsdotter	14
◦ Jakob Henrichsson	15
◦ Sotilas Henrich Jöransson Fiskar	20

Tapio

◦ Jöran Mattsson	36
◦ Vaimo Walborg Sigfridsdotter	24
◦ Elin	6
◦ Michel	3
◦ Tytär Walborg	1
◦ Vanhaisäntä Sigfrid Jacobsson	64
◦ Vanhaemäntä Walborg Hedrichsdotter	52
◦ Gabriel Sigfridsson	18

Suutarla ennen isojakoa

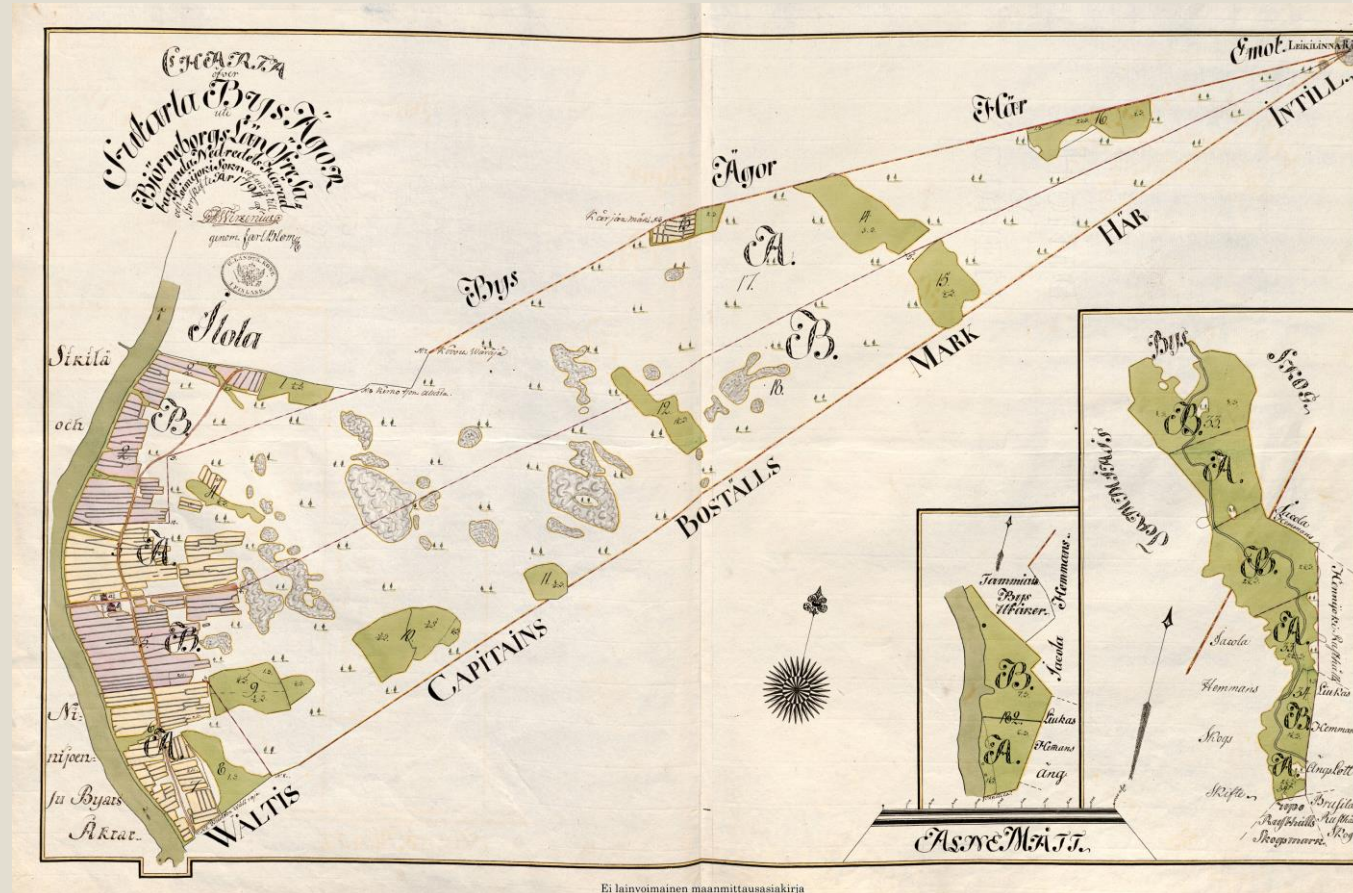
- Pellot jaettu sarkoihin (sarkajako)
 - Tapion sarkoja merkitty karttaan keltaisella, Kalasen punaisella

Kartta: Maanmittauslaitos, Maanmittaushallituksen arkisto

Isojako Suutarlassa

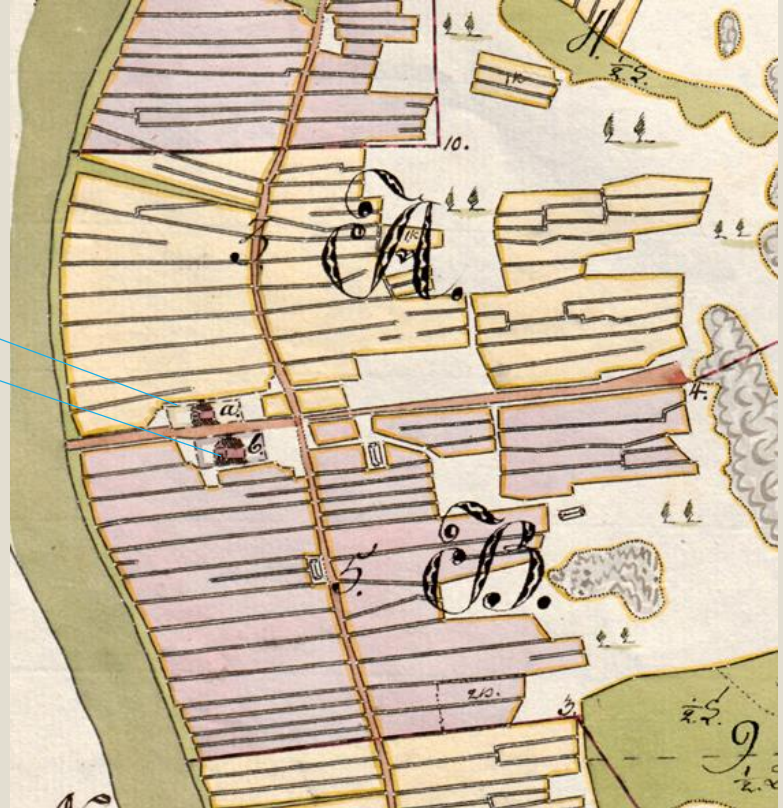
- Suoritettiin 1794
- Yksityinen maanomistus
- Tapio sai omistukseensa keltaisella merkityt pellot, Kalanen punaisella merkityt pellot, Kalanen punaisella merkityt pellot, Kalanen punaisella merkityt pellot
- Niityt ja metsämaa jaettiin myös

Kartta: Kansallisarkisto > Maanmittaushallitus
> Maanmittaushallituksen uudistusarkisto >
Alastaro > Suutarla; Tiluskartta selityksineen
1794-1794 (A3:17/1-3)

Kylätontti 1794

- A = Tapio
- B = Kalanen

Kartta: Kansallisarkisto > Maanmittaushallitus > Maanmittaushallituksen uudistusarkisto > Alastaro > Suutarla; Tiluskartta selityksineen 1794-1794 (A3:17/1-3)

Suutarlan asukkaita

Sotilaita

- ruotu 55: Suutarlan Kalainen ja Tapio (sekä Kosken Tulokas)
 - 1700 Heikki Vikkenpoika Vähäsuutari
 - 17??-51 Henrik Fiskar
 - 1752-92 Jakob Lingfors/Lindfors
 - 1792-1805 Johan Fäst

Torppia

- Tapion Kärjenmäki
- Kalasen Rantala
- Tapion Pellonperä
- Tapiolla myös varhaisempia nimeämättömiä torppia

Tapio

Tapion isäntiä

- 1787-1805 Johan Jakobsson
- 1812-41 Jakob Johansson
(edellisen poika)
- 1841-51 Henrik Jakobsson
(edellisen poika)
- 1854-61 Fredrik Reinhold
Gustafsson (emännän
uusi mies)
- 1861-77 Karl Henrik Henriksson
(Henrik Jakobssonin
poika)

- Tapio liitettiin kalaseen 1870-luvulla

Kalanen

Kuva: Suuri maatilakirja, osa I (1963)

Kalasen isäntiä

- 1763-99 Erik Jöransson Pietilä
- 1800-19 lautamies Thomas Eriksson (edellisen poika)
- 1825-40 lampuoti Jakob Jakobsson
- 1840-46 Salomon Eriksson
- 1846-67 Henrik Henriksson Vanha-Eskola (emännän vävy)
- 1868-1905 Karl Henrik Henriksson (edellisen poika)
- 1905-06 Karl Viktor (edellisen poika)
- 1906- Paavo Oskari Rautala

Suutarla ja Vuoltee

Loimaan lehdessä julkaistu tiivistelmä esitelmästä

Suutarla ja Vuoltee ovat vierekkäiset pienet kylät Alastarolla Loimijoen itäisellä rannalla. Ne ovat pinta-alaltaan lähes saman suuruisia, mutta historialtaan toisistaan poikkeavia.

Suutarlassa oli kaksi kantataloa, Tapio ja Kalanen. 1500-luvulla kylässä oli hetken aikaa taloja peräti neljä, mutta tämä ajanjakso jäi vain parinkymmenen vuoden mittaiseksi. Sekä Tapio että Kalanen olivat kumpikin välillä veronmaksukyvyttömiä. Kylässä elettiin seutukunnan tapojen ja tottumusten mukaista elämää eikä aikakirjoihin ole jäänyt merkintöjä erityisen poikkeavista tapahtumista. 1700-luvun puolivälissä kylän kahdessa talossa asui yhteensä noin kaksikymmentä henkeä.

Talot sijaitsivat lähellä jokirantaa keskellä sarkajaon mukaisesti jaettuja peltovainioita. Isojako suoritettiin Suutarlassa vuonna 1794. Kylän peltovainiot olisi nykyihmisen silmin ollut helppo jakaa kahteen osaan, jolloin kummallekin talolle olisi tullut yksi iso peltolohko. Isojaossa päädyttiin kuitenkin jakamaan pellot neljään osaan eli kaksi kummallekin talolle. Ratkaisua perusteltiin lumikinosten ja laajojen aitojen välttämiseksi.

Suutarlan kylään liittyy yksi Alastaron rikoshistorian surullisimpia lukuja huhtikuulta 1869. Tapion isännän poika, talon mailla

itsellisenä asunut Tuomo Heikinpoika surmasi tuolloin perheensä hukuttamalla nämä mökin lähellä olevaan pieneen lampeen. Tuomo tunnusti tekonsa välittömästi niiden tapahduttua ja hänet tuomittiin pakkotyöhön Siperiaan.

Vuolteen kylässä oli 1500-luvulla kaksi taloa, mutta vuodesta 1626 Vuolle oli yksinäistalo. Vuodesta 1699 lähtien se oli sotilasvirkatalo, toimien Turun jalkaväkirykmentin Loimaan komppanian kapteenin puustellina.

1700-luvun puolivälissä kylässä asui viitisentoista asukasta. Tämä joukko koostui silloisen puustellin haltian perheestä palvelusväkineen sekä tilaa vuokraa vastaan viljelleen lampuodin perhe-kunnasta ja palkollisista.

Puustellin haltijoita ehti vuosien varrella olla kymmenen, joista osa perheineen myös asui Vuolteessa. Näistä viimeinen oli Anders Hästesko, joka jäi elämään paikallisten kertomiin tarinoin.

Virkatalovelvollisuuden päätyttyä 1800-luvun alkupuolella Vuolteesta tuli vuokratila. Tila säilyi valtion omistuksessa kunnes se 1940-luvulla myytiin Sallilan Sähkö Oy:lle.

Lähteitä

- Kotiseutulukemisto, Alastaro (2005)
- Timo Verho: Alastaron talonpoikaissuvut 1540-1870 (1989)
- Timo Verhon muistiinpanoja
- Suuri maatilakirja, osa I (1963) <http://sukutilat.sarka.fi/>
- Veikko Laakso: Suur-Loimaan historia, osat I ja II
- Timo Verho: Loimaan väestöluettelo 1749 (kirjassa Pytty on ennenkin Punkassa pesty, 2013)
- Suomen sukuhistoriallisen yhdistyksen kuvatietokanta www.sukuhistoria.fi (kirkonkirjat)
- Kansallisarkiston digitaaliarkisto <http://digi.narc.fi/digi/> (kirkonkirjat, kartat)
- Maanmittauslaitoksen arkisto (kartat)